

Крошка Марія Олександрівна,
здобувачка вищої освіти бакалавра ННПП
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Романенко Людмила Миколаївна,
т.в.о. завідувача кафедри конституційного
права ННПП НАВС, кандидат юридичних
наук.

ПРАВО НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я, МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ ТА МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ

Не існує людини, яка хоча б раз у житті не переймалася про власне здоров'я. Кожен колись звертався до лікарні, потребуючи медичної допомоги, чи задумувався про ціну того чи іншого медичного обстеження. Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування потребує особливої уваги, оскільки, захист та підтримка здоров'я на пряму пов'язані з життям. Воно торкається кожного та не може залишити байдужим навіть людину, яка відмовилася від всього матеріального.

У статті 3 Конституція визнає людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку найвищою соціальною цінністю в Україні. Саме тому охорона здоров'я, медична допомога та медичне страхування не просто не втратять актуальності, а з часом тільки набуватимуть її.

Основні положення статті 49 Конституції України:

- кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування;
- охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням;
- держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування, а у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно;
- держава дбає про розвиток фізичної культури і спорту, забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя.

Важливим є те, що існуюча мережа комунальних та державних закладів охорони здоров'я не може бути скорочена. Держава сприяє розвиткові лікувальних закладів усіх форм власності.

Після прийняття парламентом Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» 19 жовтня 2017 року, в Україні було впроваджено практику встановлення гарантій з медичного обслуговування – програму державних гарантій медичного обслуговування населення (програма медичних гарантій). В ній міститься перелік та обсяг медичних послуг та ліків, які оплачуються з державного бюджету на основі єдиних національних тарифів [3]. Саме вона спричинила безліч суперечок та зіткнень думок. Деякі науковці казали,

що поява цієї програми протирічить Конституції, а саме: «У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно». Конституційний Суд України дав тлумачення Статті 49 Конституції України, де трактував це положення таким чином, що у державних та комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається всім громадянам незалежно від її обсягу.

Безоплатність медичної допомоги тлумачиться як відсутність для всіх громадян обов'язку сплачувати за надану їм медичну допомогу як у момент, так і до чи після її отримання. Конституційний Суд України у своєму рішенні також зазначає, що у закладах за окрему плату можуть надаватись лише медичні послуги, які виходять за межі медичної допомоги [3]. Тобто поняття медичної допомоги, умови запровадження медичного страхування, у тому числі державного, формування і використання добровільних медичних фондів, а також порядок надання медичних послуг, які виходять за межі медичної допомоги, на платній основі у державних і комунальних закладах охорони здоров'я та перелік таких послуг визначаються законом [2].

Отже, право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування є невід'ємною частиною системи соціальних гарантій України, яка не зважаючи на нововведення та певну критику, стрімко розвивається. Це право забезпечує доступ кожного громадянина до необхідних медичних послуг, що сприяє поліпшенню рівня здоров'я населення та якості життя. Розвиток ефективної системи медичного страхування, а також реалізація державних програм у сфері охорони здоров'я, є критично важливими для кожного громадянина.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 1.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України "у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно" (справа про безоплатну медичну допомогу) : Рішення Конституційного Суду України від 29.05.2002 № 10-рп/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-02#Text>
3. Міністерство охорони здоров'я України: програма медичних гарантій: впровадження в Україні. URL: https://moz.gov.ua/uploads/0/3798-programa_medicnih_garantij_vprovadzenna_v_ukraini.pdf